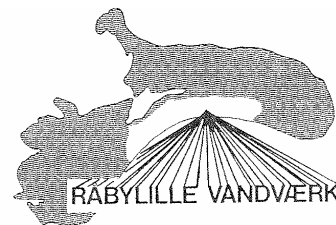

Nyt fra vandværket – Marts 2026.

Nitrat i drikkevandet:

Af Paul Thorn, Cand. Scient., Phd., Hydrogeolog, Bestyrelsesmedlem, Råbylille Vandværk

Nitrat i drikkevand er for nylig kommet i mediernes søgelys, efter at en ekspertgruppe nedsat af Miljøstyrelsen har anbefalet at sænke kvalitetskravet for nitrat i drikkevand fra 50 mg/L til 6 mg/L. Anbefalingen bygger på sundhedsstudier, der viser, at et for højt indhold af nitrat kan øge risikoen for visse sygdomme, bl.a. tarmkræft. Miljøminister Magnus Heunicke har udtalt, at han vil arbejde for at få kvalitetskravet sænket til det anbefalede niveau. Miljøstyrelsen understreger, at man som privatperson ikke skal være bekymret for at drikke vandet med nitrat, så længe det overholder de nuværende kvalitetskrav; risikoen for at udvikle tarmkræft er stadig meget lille, og reduktionen i grænseværdien er baseret på en forsigtighedstilgang.

Mange vandværker på Møn har i dag et nitratindhold over 6 mg/L i det drikkevand, de leverer til deres forbrugere. Det gælder også for Råbylille Vandværk, som har et nitratindhold på 10–14 mg/L. Dermed overholder vandværket de nuværende myndighedskrav, så du kan fortsat trygt drikke vandet fra hanen. Dermed vil et nyt kvalitetskrav på 6 mg/L være en udfordring, som vandværket skal håndtere, når det bliver vedtaget.

Nitrat i drikkevand beskrives ofte som en “nitratforurening”, hvilket kan lyde alarmerende. Men faktum er, at nitrat i drikkevandet på Møn stammer fra naturlige processer og ikke en menneskeskabt forurening. Nitrat dannes ud fra det naturlige ammonium, der findes i grundvandet. Der er ikke fundet nitrat i Råbylille Vandværks drikkevandsboringer, og det samme gælder for samtlige vandværkers aktive drikkevandsboringer på Møn. Til gengæld er der relativt højt indhold af ammonium. Når grundvandet pumpes op og behandles på vandværket, omdannes ammonium til nitrat. Nitrat er altså et naturligt biprodukt, som stammer fra vandbehandlingen i vandværket.

Der er endnu ikke vedtaget nye kvalitetskrav for nitrat, og indtil da gælder det nuværende krav på 50 mg/L. Der er heller ikke fremsat et officielt forslag til behandling eller afstemning i Folketinget. Derfor ved vi ikke endnu, hvad den nye grænseværdi ender med, men meget peger på 6 mg/L som anbefalet. Vandværker kan ikke springe vandbehandlingen over for at undgå omdannelse af ammonium til nitrat, da ammonium også er et skadeligt stof, som skal fjernes. Under vandbehandling, fjernes der også jern, mangan, arsen og metan, som også findes naturligt i grundvandet. At fjerne nitrat fra drikkevandet vil kræve et ekstra rensningstrin, som sandsynligvis vil gøre vandet dyrere.

Råbylille Vandværk – ligesom mange andre vandværker – er allerede i gang med at undersøge mulighederne for at fjerne nitrat, så de kan overholde et eventuelt fremtidigt krav på 6 mg/L fra første dag det bliver vedtaget i en bekendtgørelse.

Prøveresultater:

Vandværket for med jævne mellemrum taget analyser af vandet efter et kontrolprogram fastsat i samarbejde med Vordingborg Kommune.

Resultaterne er tilgængelige i Jupiter Databasen hos GEUS.

<https://data.geus.dk/JupiterWWW/vandanalyse.jsp?anlaegid=55746>

Prøveresultaterne fremlægges også på den årlige generalforsamling.